

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Kołodziejcki

SSN Adam Roch

w sprawie **R. K.**

wobec którego warunkowo umorzono postępowanie,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 20 września 2023 r.

w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni

z 27 października 2021 r. sygn. akt IX K 518/21,

**uchyla zaskarżony wyrok w stosunku do R. K. w części dotyczącej
braku rozstrzygnięcia o zastosowaniu środka z art. 67 § 3 k.k. i
przekazuje sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Gdyni
do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Gdyni skierował w dniu 27 sierpnia 2021 r. do Sądu Rejonowego w Gdyni wniosek o warunkowe umorzenie

postępowania karnego przeciwko R. K. podejrzanemu o to, że w dniu 9 maja 2021 r. w G., naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując pojazdem marki F. nr rej. (...), włączając się do ruchu z ulicy (...) na ulicę (...), wjeżdżając na chodnik, nie zachował należytej ostrożności i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu rowerzyste M. K., który poruszał się chodnikiem, powodując tym nieumyślnie wypadek w ruchu lądowym, w wyniku którego pokrzywdzony rowerzysta wjechał w przedni lewy narożnik pojazdu F., upadł przez maskę pojazdu na jezdnię, co spowodowało u niego obrażenia ciała w postaci złamania bliższego odcinka kości ramiennej prawej, które to naruszyły czynności narządów ciała (ruchu) oraz rozstrój zdrowia na okres powyższej 7 dni, tj. o popełnienie czynu z art. 177 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Gdyni wyrokiem z 27 października 2021 r. sygn. akt IX K 518/21, uznał R. K. za winnego popełnienia występku z art. 177 § 1 k.k. i warunkowo umorzył postępowanie karne na okres próby wynoszący rok, zasądził od niego świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 2.000 zł, a także rozstrzygnął o kosztach procesu.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 4 listopada 2021 r. bez postępowania odwoławczego.

Kasację od wskazanego wyżej orzeczenia wywiódł Prokurator Generalny, zaskarżając powyższy wyrok na niekorzyść oskarżonego, zarzucił mu „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie prawa karnego materialnego, to jest art. 67 § 3 k.k., polegające na odstąpieniu od orzeczenia od oskarżonego zadośćuczynienia albo nawiązki na rzecz pokrzywdzonego M. K., w sytuacji gdy przepis ten w każdym przypadku warunkowego umorzenia postępowania karnego obliguje Sąd do nałożenia na sprawcę przestępstwa obowiązku zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku popełnionego przestępstwa albo do orzeczenia nawiązki.

Podnosząc powyższe, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Rejonowego w Gdyni w części dotyczącej zaniechania orzeczenia wobec oskarżonego - zadośćuczynienia albo nawiązki i przekazanie sprawy w tym zakresie wymienionemu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego okazała się oczywiście zasadna, co pozwoliło na jej rozpoznanie na posiedzeniu bez udziału stron, w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, iż pokrzywdzony w wyniku wypadku drogowego z art. 177 § 1 k.k. doznał obrażeń ciała w postaci złamania bliższego odcinka kości ramiennej prawej oraz licznych otarć, z powodu których udzielana mu była doraźna pomoc medyczna, a następnie przebywał na zwolnieniu lekarskim i miał zaplanowane dalsze badania. Przeżycia związane z inkryminowaną sytuacją wymieniony określił jako szokujące i dramatyczne. Nie budzi zatem wątpliwości, iż przypisany oskarżonemu czyn spowodował u pokrzywdzonego krzywdę pod postacią zarówno cierpień fizycznych (związanych ze skutkami złamania kości), jak i psychicznych (uczestnictwo w traumatycznym zdarzeniu).

Odnosząc się do zarzutu kasacyjnego, stwierdzić należy, że rację ma skarżący, wskazując, iż Sąd Rejonowy w Gdyni umarzając warunkowo postępowanie karne o czyn z art. 177 § 1 k.k. w stosunku do R. K. rażąco obraził art. 67 § 3 k.k. Zgodnie z tym przepisem warunkowo umarzając postępowanie karne, sąd nakłada na sprawcę obowiązek naprawienia szkody w całości lub w części, a w miarę możliwości również obowiązek zadośćuczynienia za doznaną krzywdę albo zamiast tych obowiązków orzeka nawiązkę. Jak wskazuje się przy tym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, stanowcze brzmienie art. 67 § 3 k.k. nie pozostawia wątpliwości, że w sytuacji, gdy istnieją podstawy do orzeczenia obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w całości lub w części, a sąd tego obowiązku nie orzeka, zobowiązany jest do orzeczenia na rzecz pokrzywdzonego nawiązki (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 4 lutego 2020 r. sygn. akt IV KK 327/19).

W tej sytuacji zgodzić się trzeba z Prokuratorem Generalnym, że wykładnia językowa tego przepisu pozwala na ustalenie w sposób jednoznaczny, iż orzeczenie jednego z obowiązków wskazanych w art. 67 § 3 k.k., tj. naprawienia szkody, zadośćuczynienia za krzywdę albo nawiązki, jest obligatoryjne w sytuacji, gdy Sąd umarza warunkowo postępowanie karne w każdym przypadku, w którym doszło do

wyrządzenia pokrzywdzonemu krzywdy lub szkody. Ponieważ z materiału aktowego nie wynikało, aby owa krzywda została pokrzywdzonemu zrekompensowana w całości lub w części bądź to przez sprawcę bądź przez inny podmiot (np. ubezpieczyciela), a na przeszkodzie nie stały temu same możliwości majątkowe sprawcy, który osiąga stały dochód z wykonywanej pracy, powinność Sądu meriti zasądzenia zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego za doznaną przez niego krzywdę bądź alternatywnie orzeczenie w to miejsce nawiazki, była oczywista.

W tym stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku w stosunku do R. K. w części dotyczącej braku rozstrzygnięcia o zastosowaniu środka z art. 67 § 3 k.k. i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Gdyni do ponownego rozpoznania.

W postępowaniu ponownym Sąd Rejonowy w Gdyni, będąc związany zapatrywaniami prawnymi i wskazaniami Sądu Najwyższego (art. 442 § 3 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.), podda wnikliwej analizie kwestię prawidłowego zastosowania art. 67 § 3 k.k. Następnie wyda orzeczenie, które - w razie zaktualizowania się takiej konieczności - uzasadni w sposób zgodny z właściwymi przepisami procedury karnej.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w wyroku.

(B.B.)

[ms]